

Regeringskansliet

Promemoria

2019-03-18
S2019/01306/SF

Socialdepartementet
Socialförsäkringsenheten

Ytterligare fortsatt utbetalning av garantipension inom EES och Schweiz samt inom Förenade kungariket

1 Inledning

I promemorian lämnas två förslag till förlängda tillfälliga regleringar om utbetalning av svensk garantipension och garantipension till omställningspension till personer i andra länder än Sverige.

Det första förslaget har sin grund i den dom som Europeiska unionens (EU) domstol meddelade den 7 december 2017 i ett mål som rör den svenska garantipensionen. Domen fick till följd att det inte fanns något stöd för att, såsom tidigare gjorts, bevilja och betala ut svensk garantipension och garantipension till omställningspension till personer bosatta i ett annat land inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES) eller i Schweiz. Som en följd av detta avsåg regeringen att tillsätta en utredning som ska belysa konsekvenserna av EU-domstolens dom och utreda behovet av förändringar som följer av domstolens bedömning. I avvaktan på att eventuella lagförslag från en sådan utredning har börjat gälla beslutade riksdagen den 24 oktober 2018 om ändringar i socialförsäkringsbalken som innebär att det är möjligt att under en tidsbegränsad period fortsätta betala ut garantipension och garantipension till omställningspension till personer bosatta inom EES eller i Schweiz. Enligt riksdagens beslut kan förmånerna på samma sätt som tidigare lämnas till personer bosatta i dessa länder fram till och med den 31 december 2019.

Den utredning som tillsattes, Garantipensionsutredningen (S 2018:14), ska lämna sitt betänkande senast den 29 november 2019. I väntan på att utredningen lämnar sitt betänkande och att eventuell ny lagstiftning ska hinna träda i kraft föreslås i denna promemoria att möjligheten att lämna garantipension och garantipension till omställningspension till personer bosatta i ett annat land inom EES eller i Schweiz ska utsträckas med ett år, till utgången av 2020.

Det andra förslaget har sin grund i Förenade kungarikets utträde ur EU. Förenade kungariket anmälde den 29 mars 2017 sin avsikt

om ett sådant utträde. EU och Förenade kungariket har som en konsekvens av detta förhandlat fram ett avtal som innebär att sociala trygghetsförmåner, t.ex. föräldrapenning och sjukpenning, kan fortsätta att betalas ut enligt EU:s samordningsbestämmelser till personer bosatta i Förenade kungariket även efter landets utträde. Utträdesavtalet, som avser en övergångsperiod till utgången av 2020 med möjlighet till förlängning, har vid dags dato inte trätt i kraft då det brittiska parlamentet inte godkänt avtalet. Garantipension och garantipension till omställningspension kommer i och med den ovan nämnda EU-domen inte att kunna betalas ut till personer i Förenade kungariket med stöd av utträdesavtalet. Utbetalningarna av förmånerna kommer därför att upphöra vid utgången av 2019, enligt regeringens förslag i propositionen Åtgärder för att mildra konsekvenserna på det sociala området med anledning av brexit (prop. 2018/19:53). I denna promemoria föreslås att garantipension och garantipension till omställningspension ska fortsätta att betalas ut till personer i Förenade kungariket till utgången av 2020. Därmed får personer i Förenade kungariket som uppbär garantipension och garantipension till omställningspension samma möjligheter att överväga, planera och fatta väl avvägda beslut som de som får förmåner med stöd av utträdesavtalet. En förlängning enligt detta förslag ska komma i fråga endast om utträdesavtalet träder i kraft.

Innehåll

1	Inledning	1
2	Författningsförslag	5
2.1	Förslag till lag om ändring i socialförsäkringsbalken	5
2.2	Förslag till lag om ändring i socialförsäkringsbalken	8
2.3	Förslag till lag om ändring i socialförsäkringsbalken	11
2.4	Förslag till lag om ändring i lagen (2019:000) om sociala trygghetsförmåner efter det att Förenade kungariket har lämnat Europeiska unionen	12
2.5	Förslag till lag om ändring i lagen (2019:000) om ändring i lagen (2019:000) om sociala trygghetsförmåner efter det att Förenade kungariket har lämnat Europeiska unionen.....	13
3	Bakgrund	15
3.1	Nuvarande regelverk för utbetalning av garantipension till ett land inom EES eller till Schweiz	15
3.1.1	Utbetalning med stöd av EU:s samordningsbestämmelser	15
3.1.2	Tillfällig utbetalning av garantipension med stöd av nationell lag i avvaktan på Garantipensionsutredningen.....	16
3.2	Utbetalning av garantipension till Förenade kungariket efter landets utträde ur EU	17
4	Förslag	21

4.1	Ytterligare fortsatt möjlighet till utbetalning av garantipension vid bosättning i EES-länder och Schweiz	21
4.1.1	Förlängning av den tidsbegränsade regleringen	21
4.1.2	Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser	22
4.2	Ytterligare fortsatt utbetalning av garantipension till Förenade kungariket.....	23
5	Konsekvenser	27
5.1	Finansiella konsekvenser och konsekvenser för individerna.....	27
5.2	Konsekvenser för Pensionsmyndigheten.....	28
5.3	Konsekvenser för Sveriges internationella åtaganden	29
5.4	Konsekvenser för jämställdheten	29
5.5	Övriga konsekvenser.....	29
6	Författningskommentar	31
6.1	Förslaget till lag om ändring i socialförsäkringsbalken.....	31
6.2	Förslaget till lag om ändring i socialförsäkringsbalken.....	32
6.3	Förslaget till lag om ändring i socialförsäkringsbalken.....	34
6.4	Förslaget till lag om ändring i lagen (2019:000) om sociala trygghetsförmåner efter det att Förenade kungariket har lämnat Europeiska unionen	35
6.5	Förslaget till lag om ändring i lagen (2019:000) om ändring i lagen (2019:000) om sociala trygghetsförmåner efter det att Förenade kungariket har lämnat Europeiska unionen	36

2 Författningsförslag

2.1 Förslag till lag om ändring i socialförsäkringsbalken

Härigenom föreskrivs att 5 kap. 18 §, 67 kap. 16 och 17 §§ och 81 kap. 9 § socialförsäkringsbalken ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

5 kap. 18 §¹

Har rätten till en bosättningsbaserad förmån upphört med tillämpning av bestämmelserna i 2–8 §§, 13–15 §§ eller 17 a §, får förmånen efter ansökan hos den handläggande myndigheten fortsätta att lämnas om det med hänsyn till omständigheterna skulle framstå som uppenbart oskäligt att dra in förmånen.

Har rätten till en bosättningsbaserad förmån upphört med tillämpning av bestämmelserna om bosättning i 2–8 §§ eller bestämmelserna om utlandsvistelse i 13–15 §§, får förmånen efter ansökan hos den handläggande myndigheten fortsätta att lämnas om det med hänsyn till omständigheterna skulle framstå som uppenbart oskäligt att dra in förmånen.

67 kap. 16 §²

Med inkomstgrundad ålderspension enligt 15 § avses
– inkomstgrundad ålderspension enligt denna balk före minskning som anges i 69 kap. 2–11 §§, och

¹ Senaste lydelse 2018:1627.

² Senaste lydelse 2018:1627. Ändringen innebär att sista stycket tas bort.

– sådan allmän obligatorisk ålderspension enligt utländsk lagstiftning som inte är att likställa med garantipension enligt denna balk.

Inkomstpension och premiepension ska beräknas som om den försäkrade endast hade tillgodoräknats pensionsrätt för inkomstpension och som om denna pensionsrätt, före minskning enligt 61 kap. 10 §, hade utgjort 18,5 procent av pensionsunderlaget.

När garantipension lämnas med stöd av 5 kap. 17 a eller 18 § ska vid tillämpningen av första stycket inte beaktas sådan allmän obligatorisk ålderspension enligt lagstiftningen i ett annat land inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES) eller i Schweiz.

17 §³

I beräkningsunderlaget ska också ingå

– änkepension,
– efterlevandepension enligt utländsk lagstiftning, och
– sådana förmåner som lämnas till den försäkrade enligt utländsk lagstiftning och som motsvarar sjukersättning eller aktivitetsersättning eller som utgör pension vid invaliditet.

När garantipension lämnas med stöd av 5 kap. 17 a eller 18 § ska vid tillämpningen av första stycket inte beaktas sådana förmåner som lämnas till den försäkrade enligt lagstiftningen i ett annat land inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES) eller i Schweiz och som motsvarar sjukersättning eller aktivitetsersättning eller som utgör pension vid invaliditet.

³ Senaste lydelse 2018:1627. Ändringen innebär att sista stycket tas bort.

81 kap.

9 §⁴

Beräkningen av garantipension ska grunda sig på den omställningspension som den efterlevande har rätt till.

Med omställningspension avses även sådan efterlevandepension enligt utländsk lagstiftning som inte kan likställas med garantipension enligt detta kapitel.

När garantipension till omställningspension lämnas med stöd av 5 kap. 17 a eller 18 § ska vid tillämpningen av andra stycket inte beaktas sådan efterlevandepension enligt lagstiftningen i ett annat land inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES) eller i Schweiz.

-
1. Denna lag träder i kraft den 31 december 2019.
 2. Lagen tillämpas för garantipension och garantipension till omställningspension som avser tid från och med den 1 januari 2020.
 3. Äldre bestämmelser gäller fortfarande för garantipension och garantipension till omställningspension som avser tid före den 1 januari 2020.

⁴ Senaste lydelse 2018:1627. Ändringen innebär att sista stycket tas bort.

2.2 Förslag till lag om ändring i socialförsäkringsbalken

Härigenom föreskrivs i fråga om socialförsäkringsbalken
dels att 5 kap. 1 § ska ha följande lydelse,
dels att det ska införas fem nya paragrafer, 5 kap. 17 a och 18 a §§,
67 kap. 16 a och 17 a §§ och 81 kap. 9 a §, med följande lydelse

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

5 kap.

1 §¹

I detta kapitel finns bestämmelser om

- bosättning i Sverige i 2 och 3 §§,
- särskilda personkategorier i 4–8 §§,
- de bosättningsbaserade förmånerna i 9 och 10 §§,
- socialförsäkringsskyddet i samband med inflyttning till Sverige i 11 och 12 §§,
- förmåner vid utlandsvistelse i 13–16 §§, och
- speciella försäkringssituationer i 17–18 §§.

17 a §²

Garantipension och garantipension till omställningspension får, trots bestämmelserna i 2–8 §§, lämnas till den som är bosatt i ett annat land inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES) eller i Schweiz om personen uppfyller kraven i fråga om försäkringstid enligt 67 och 81 kap.

¹ Senaste lydelse 2018:1627.

² Tidigare 5 kap. 17 a § upphävd genom 2018:1627.

18 a §

Garantipension och garanti-pension till omställningspension får under de förutsättningar som anges i 18 § fortsätta att lämnas även om rätten till förmånen har upphört med tillämpning av 17 a §.

67 kap.

16 a §

När garantipension lämnas med stöd av 5 kap. 17 a, 18 eller 18 a § ska vid tillämpningen av 16 § första stycket inte beaktas sådan allmän obligatorisk ålderspension enligt lagstiftningen i ett annat land inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES) eller i Schweiz som inte är att likställa med garantipension enligt denna balk.

17 a §

När garantipension lämnas med stöd av 5 kap. 17 a, 18 eller 18 a § ska vid tillämpningen av 17 § inte beaktas sådana förmåner som lämnas till den försäkrade enligt lagstiftningen i ett annat land inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES) eller i Schweiz och som motsvarar sjukersättning eller aktivitetsersättning eller som utgör pension vid invaliditet.

81 kap.

9 a §

När garantipension till omställningspension lämnas med stöd av 5 kap. 17 a, 18 eller 18 a § ska vid tillämpningen av 9 § andra stycket inte beaktas sådan efterlevandepension enligt lagstiftningen i ett annat land inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES) eller i Schweiz som inte kan likställas med garantipension enligt detta kapitel.

-
1. Denna lag träder i kraft den 1 januari 2020.
 2. Bestämmelserna tillämpas dock för tid från och med den 1 januari 2011.
 3. Den som med stöd av punkten 3 i ikraftträdande- och övergångsbestämmelserna till lagen (2018:1627) om ändring i socialförsäkringsbalken har rätt att få garantipension eller garantipension till omställningspension utbetald till sig har fortsatt rätt att få förmånen även om han eller hon inte uppfyller kraven på försäkringstid i 67 eller 81 kap.
 4. Vid beräkning av garantipension eller garantipension till omställningspension får förmånen på grund av tillämpningen av 67 kap. 16, 16 a, 17 eller 17 a § eller 81 kap. 9 eller 9 a § inte beräknas till ett lägre belopp än det belopp med vilket förmånen före den 1 december 2018 har lämnats till den försäkrade. Förmånen får dock beräknas till ett lägre belopp om de belopp som ingår i beräkningsunderlaget ändras.

2.3 Förslag till lag om ändring i socialförsäkringsbalken

Härigenom föreskrivs i fråga om socialförsäkringsbalken¹ dels att 5 kap. 17 a och 18 a §§, 67 kap. 16 a och 17 a §§ och 81 kap. 9 a § ska upphöra att gälla, dels att 5 kap. 1 § ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

5 kap.

1 §²

I detta kapitel finns bestämmelser om

- bosättning i Sverige i 2 och 3 §§,
- särskilda personkategorier i 4–8 §§,
- de bosättningsbaserade förmånerna i 9 och 10 §§,
- socialförsäkringsskyddet i samband med inflyttning till Sverige i 11 och 12 §§,
- förmåner vid utlandsvistelse i 13–16 §§, och
- speciella försäkringssituationer i 17–18 a §§.

– speciella försäkringssituationer i 17 och 18 §§.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2021.

¹ Senaste lydelse av
5 kap. 17 a § 2019:000 (lagförslag 2.2)
5 kap. 18 a § 2019:000 (lagförslag 2.2)
67 kap. 16 a § 2019:000 (lagförslag 2.2)
67 kap. 17 a § 2019:000 (lagförslag 2.2)
81 kap. 9 a § 2019:000 (lagförslag 2.2).
² Senaste lydelse 2019:000 (lagförslag 2.2).

2.4 Förslag till lag om ändring i lagen (2019:000) om sociala trygghetsförmåner efter det att Förenade kungariket har lämnat Europeiska unionen

Härigenom föreskrivs att 4 § lagen (2019:000) om sociala trygghetsförmåner efter det att Förenade kungariket har lämnat Europeiska unionen ska ha följande lydelse.

Lydelse enligt prop. 2018/19:53, Föreslagen lydelse avsnitt 2.1

4 §

En person som före den tidpunkt som Förenade kungariket lämnade EU hade rätt att få eller fick en förmån utbetald i Förenade kungariket med stöd av 5 kap. 17 a eller 18 § socialförsäkringsbalken har fortsatt rätt att få förmånen utbetald utan minskad ersättning och utan hinder av att Förenade kungariket har lämnat EU, förutsatt att den enskilde inte omfattas av ett annat tredjelands lagstiftning och att övriga omständigheter är oförändrade. Vid beräkning av förmånerna ska 67 kap. 16 och 17 §§ och 81 kap. 9 § socialförsäkringsbalken tillämpas.

En person som före den tidpunkt som Förenade kungariket lämnade EU hade rätt att få eller fick en förmån utbetald i Förenade kungariket med stöd av 5 kap. 17 a eller 18 § socialförsäkringsbalken har fortsatt rätt att få förmånen utbetald utan minskad ersättning och utan hinder av att Förenade kungariket har lämnat EU, förutsatt att den enskilde inte omfattas av ett annat tredjelands lagstiftning och att övriga omständigheter är oförändrade. Vid beräkning av förmånerna ska 67 kap. 16, 16 a, 17 och 17 a §§ och 81 kap. 9 och 9 a §§ socialförsäkringsbalken tillämpas.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2020.

2.5 Förslag till lag om ändring i lagen (2019:000) om ändring i lagen (2019:000) om sociala trygghetsförmåner efter det att Förenade kungariket har lämnat Europeiska unionen

Lydelse enligt prop. 2018/19:53, Föreslagen lydelse avsnitt 2.2

Härigenom föreskrivs att 4–6 §§ lagen om sociala trygghetsförmåner efter det att Förenade kungariket har lämnat Europeiska unionen ska upphöra att gälla vid utgången av 2019. Den upphävda 6 § ska dock fortfarande tillämpas när det gäller en ansökan som har kommit in till Försäkringskassan före utgången av 2019 men som inte har avgjorts slutligt vid paragrafens upphörande.

Härigenom föreskrivs att 4 § lagen (2019:000) om sociala trygghetsförmåner efter det att Förenade kungariket har lämnat Europeiska unionen ska upphöra att gälla vid utgången av 2020 och att 5 och 6 §§ samma lag ska upphöra att gälla vid utgången av 2019. Den upphävda 6 § ska dock fortfarande tillämpas när det gäller en ansökan som har kommit in till Försäkringskassan före utgången av 2019 men som inte har avgjorts slutligt vid paragrafens upphörande.

3 Bakgrund

3.1 Nuvarande regelverk för utbetalning av garantipension till ett land inom EES eller till Schweiz

3.1.1 Utbetalning med stöd av EU:s samordningsbestämmelser

EU:s samordningsbestämmelser, som finns i förordning 883/2004¹, innebär bl.a. att kontantförmåner som grundregel inte får minskas eller dras in om den berättigade är bosatt i ett annat medlemsland än det som betalar ut förmånen.² Som medlemsland avses även länder inom EES som inte är medlemmar i EU³ samt Schweiz.⁴ Detta medför att kontantförmåner som en person har förvärvat i ett land inom EES eller i Schweiz ska betalas ut även om den berättigade bor i eller flyttar till ett annat medlemsland, om inte något annat föreskrivs i förordningen. Ålders- och efterlevandepensioner samordnas enligt särskilda bestämmelser i förordning 883/2004.⁵ Vissa av dessa förmåner samordnas dock enligt de särskilda bestämmelserna om vissa förmåner som utges med ett minimibelopp (i denna promemoria benämnda ”minimiförmåner”).⁶ Sådana förmåner betalas ut till förmånstagare som är bosatta i medlemsstaten i fråga, och det finns i

¹ Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 883/2004 av den 29 april 2004 om samordning av de sociala trygghetssystemen. Tidigare samordningsreglering fanns i rådets förordning (EEG) nr 1408/71 av den 14 juni 1971 om tillämpningen av systemen för social trygghet när anställda, egenföretagare eller deras familjemedlemmar flyttar inom gemenskapen.

² Se artikel 48 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt och artikel 7 i förordning 883/2004.

³ I EES ingår EU-medlemsländerna, Island, Liechtenstein och Norge.

⁴ När det i promemorian refereras till ”medlemsstater” eller ”medlemsländer” avses samtliga länder inom EES samt Schweiz.

⁵ Se kapitel 5 i förordningen.

⁶ Se artikel 58 i förordning 883/2004, tidigare artikel 50 i förordning 1408/71.

EU-rätten ingen skyldighet att betala dessa vid bosättning i ett annat medlemsland. Sverige har tidigare tolkat bestämmelserna i förordningen på så sätt att det inte anses finnas någon svensk förmån som är att anse som en sådan minimiförmån.

Sedan garantipensionen infördes i Sverige har den ansetts vara en så kallad kontantförmån, som ska betalas ut vid bosättning i en annan medlemsstat. En person som uppfyller villkoren för garantipension eller garantipension till omställningspension har således bedömts ha rätt till förmånen även om denne har bott i eller flyttat till en annan medlemsstat. Svensk garantipension och garantipension till omställningspension har betalats ut med stöd av EU:s samordningsbestämmelser med samma belopp som vid bosättning i Sverige.

3.1.2 Tillfällig utbetalning av garantipension med stöd av nationell lag i avvaktan på Garantipensionsutredningen

EU-domstolen meddelade den 7 december 2017 dom i ett mål som rör den svenska garantipensionen.⁷ Av domen följer att garantipension är att anse som en s.k. minimiförmån enligt förordning 883/2004.⁸ Den ändrade klassificeringen av förmånen fick till följd att det inte fanns något rättsligt stöd för att fortsätta bevilja och betala ut garantipension för den som är född 1938 eller senare (i det följande benämnd garantipension) och garantipension till omställningspension, till personer bosatta i ett annat land inom EES eller i Schweiz. Att individer som har planerat inför pensionen utifrån tillämpningen före EU-domstolens dom, och att personer som redan före domen hade dessa förmåner, skulle hamna i en situation där de ekonomiska förutsättningarna ändras utan någon möjlighet till framförhållning bedömde regeringen som orimligt. För att undvika detta och för att i avvaktan på en permanent lösning fortsatt kunna betala ut garantipension och garantipension till omställningspension med oförändrade belopp till personer bosatta inom EES eller i Schweiz fattade riksdagen den 24 oktober 2018 beslut om vissa ändringar i socialförsäkringsbalken.⁹ Beslutet innebär att garantipension

⁷ Mål nr C-189/16 Bogusława Zaniewicz-Dybeck mot Pensionsmyndigheten (EU:C:2017:946).

⁸ Enligt artikel 50 i förordning 1408/71, numera artikel 58 i förordning 883/2004.

⁹ Prop. 2017/18:275, bet. 2018/19:SfU8, rskr. 2018/19:6.

och garantipension till omställningspension kan fortsätta lämnas som tidigare fram till och med den 31 december 2019.¹⁰

Mot bakgrund av EU-domen har regeringen tillsatt en utredning, Garantipensionsutredningen (S 2018:14), för att analysera och lämna förslag till hur garantipension och omställningspension bör konstrueras och regleras i socialförsäkringsbalken. Syftet med översynen är att ge regeringen underlag och skapa såväl tydliga som hållbara förslag till eventuella reformer på området. Utredningen ska lämna sitt betänkande senast den 29 november 2019.¹¹

3.2 Utbetalning av garantipension till Förenade kungariket efter landets utträde ur EU

Den 29 mars 2017 anmälde Förenade kungariket sin avsikt att träda ut ur EU. Därmed inleddes den tvåårsfrist för förhandlingar om utträdet som föreskrivs i EU-fördraget.¹² Förenade kungariket utträder ur EU kl. 00.00 på morgonen den 30 mars 2019 såvida inte Europeiska rådet, i samförstånd med Förenade kungariket, beslutar att förlänga denna tidsfrist.

Ett utträde innebär att Förenade kungariket blir ett s.k. tredje land och inte längre tillämpar primär- eller sekundärrätten.¹³ EU och Förenade kungariket har förhandlat fram ett avtal om Förenade kungarikets utträde ur EU.¹⁴ Förutsatt att utträdesavtalet godkänns och träder ikraft så säkerställer det ett utträde under ordnade former. Utträdesavtalet innehåller bl.a. bestämmelser om en övergångsperiod som inleds vid utträdesdagen och som löper fram till och med den 31 december 2020, med möjlighet till förlängning som längst till utgången av 2022. Enligt avtalet kommer EU-rätten i sin helhet, bl.a. förordning 883/2004, att vara tillämplig på Förenade kungariket under övergångsperioden, med några undantag. Utträdesavtalet har inte godkänts av det brittiska parlamentet. Ett avtalslöst utträde skulle innebära bl.a. att förordning 883/2004 inte är tillämplig efter

¹⁰ Se lagen (2018:1627) om ändring i socialförsäkringsbalken.

¹¹ Se dir. 2018:106 Översyn av garantipensionens konstruktion ur ett internationellt perspektiv.

¹² Artikel 50 i fördraget om Europeiska unionen.

¹³ Primärrätten utgörs bl.a. av EU:s fördrag. Sekundärrätten utgörs bl.a. av direktiv, förordningar och beslut.

¹⁴ Avtal om Förenade konungariket Storbritannien och Nordirlands utträde ur Europeiska unionen och Europeiska atomenergigemenskapen (EUT 2019/C 66 I/01).

utträdet. Om utträdesavtalet godkänns börjar det gälla dagen då För-
enade kungariket lämnar EU, dvs. dagen då EU-fördragen slutar att
gälla för Förenade kungariket.

Förordning 883/2004 innehåller bestämmelser om bl.a. rätten att
få sociala trygghetsförmåner utbetalade till sig vid bosättning i en
annan medlemsstat än det land som betalar ut förmånen (export av
förmån). Om utträdesavtalet träder i kraft har en person, under den
övergångsperiod som inleds på basen av avtalet, fortsatt rätt till
utbetalning av sociala trygghetsförmåner oavsett om han eller hon
bor i Förenade kungariket eller inom EU. Detta gäller under förut-
sättning att det handlar om en förmån som vid utträdestidpunkten
betalas ut med stöd av förordning 883/2004. Sådana förmåner utgör
t.ex. sjukpenning och föräldrapenning. Om en fråga omfattas av
utträdesavtalet ska avtalets bestämmelser tillämpas före eventuella
nationella bestämmelser som avser samma fråga.

Eftersom garantipension och garantipension till omställnings-
pension i och med EU-domstolens dom den 7 december 2017 inte
längre exporteras med stöd av förordning 883/2004 så kan för-
månerna inte heller med stöd av utträdesavtalet betalas ut till en
person som är bosatt i en annan medlemsstat än Sverige.

Med anledning av Förenade kungarikets utträde ur EU har rege-
ringen i propositionen Åtgärder för att mildra konsekvenserna på
det sociala området med anledning av brexit (prop. 2018/29:53)
föreslagit att svenska sociala trygghetsförmåner ska fortsätta att be-
talas ut till personer i Förenade kungariket till utgången av 2019. De
föreslagna bestämmelserna innebär bl.a. att garantipension och
guarantipension till omställningspension kan fortsätta att betalas ut
till de personer i Förenade kungariket som vid utträdet hade rätt att
få eller fick sådan förmån utbetalad i Förenade kungariket. Bestäm-
melsen om fortsatt utbetalning av garantipension och garanti-
pension till omställningspension föreslås gälla oavsett om ett ut-
trädesavtal har trätt i kraft eller om det blir ett avtalslöst utträde.

Förslaget i den ovan nämnda propositionen är inte avsedda att
möjliggöra beviljande av nyansökningar angående garantipension
eller garantipension till omställningspension efter utträdet, med mer
än om en enskild hade rätt att få förmånen vid utträdestidpunkten
och bestämmelser om retroaktivitet medger sådan ansökan. Vidare
innebär den i propositionen föreslagna bestämmelsen inte att en en-
skild som i dag uppbär garantipension och är bosatt i Sverige kan

flytta till Förenade kungariket efter utträdestidpunkten och fortsätta få förmånen utbetald där, eftersom denna person inte ingår i den personkrets som bestämmelsen i propositionen träffar. Det följer av den föreslagna bestämmelsen att andra omständigheter som inte är kopplade till Förenade kungarikets utträde ur EU, kan påverka rätten och storleken på förmånen.

4 Förslag

4.1 Ytterligare fortsatt möjlighet till utbetalning av garantipension vid bosättning i EES-länder och Schweiz

4.1.1 Förlängning av den tidsbegränsade regleringen

Promemorians förslag: Den tidsbegränsade möjligheten att fortsatt lämna garantipension och garantipension till omställningspension till den som är bosatt i ett annat land inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet eller i Schweiz ska utsträckas med ett år. Möjligheten ska därmed finnas till utgången av 2020.

Skälen för promemorians förslag: Den 24 oktober 2018 fattade riksdagen beslut om en tillfällig reglering för att möjliggöra fortsatt utbetalning av garantipension och garantipension till omställningspension till personer bosatta inom EES eller i Schweiz. Regleringen skulle gälla i avvaktan på resultatet från den utredning som skulle tillsättas för att belysa konsekvenserna av den dom som EU-domstolen meddelade den 7 december 2017 som berör den svenska garantipensionen. Utredningen skulle analysera det behov av förändringar som följer av att garantipension och garantipension till omställningspension i och med domen är att anse som minimiförmåner.¹⁵ Avsikten var att den tillfälliga regleringen skulle gälla till dess att eventuella nya regler finns på plats.

Den utredning som sedermera tillsattes, Garantipensionsutredningen, ska lämna sitt betänkande senast den 29 november 2019, dvs.

¹⁵ Se prop. 2017/18:275.

endast en månad innan den tillfälliga lagen upphör att gälla. Det finns med anledning av detta behov av att förlänga regleringens giltighet, som i dag sträcker sig till utgången av 2019. I promemorian föreslås att tiden förlängs med ett år, till utgången av 2020. Ett år bedöms som en rimlig tidsperiod eftersom utredningens kommande betänkande ska remitteras och vidare beredas inom Regeringskansliet innan eventuell ny lagstiftning kan finnas på plats.

På grund av ett lagtekniskt förbiseende vid utarbetandet av de nu gällande tillfälliga bestämmelserna¹⁶ föreslås en annan lagteknisk utformning av regleringen än den som föreslogs i propositionen Fortsatt utbetalning av garantipension inom EES och Schweiz (prop. 2017/18:275). Avsikten är dock enbart att förlänga giltigheten av den tillfälliga regleringen och inte att göra någon ändring i sak.

4.1.2 Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

Promemorians förslag: Den föreslagna lagen som ändrar vissa bestämmelser i socialförsäkringsbalken till den lydelse som gällde före lagen (2018:1627) om ändring i socialförsäkringsbalken ska träda i kraft den 31 december 2019. Lagen ska tillämpas för garantipension och garantipension till omställningspension som avser tid från och med den 1 januari 2020 och äldre bestämmelser ska gälla för sådana förmåner som avser tid dessförinnan.

Den föreslagna lagen med den förlängda tillfälliga regleringen i socialförsäkringsbalken ska träda i kraft den 1 januari 2020 med övriga ikraftträdande- och övergångsbestämmelser motsvarande ikraftträdande- och övergångsbestämmelserna till lagen (2018:1627) om ändring i socialförsäkringsbalken.

Skälen för promemorians förslag: De berörda bestämmelserna i socialförsäkringsbalken bör återställas till sin lydelse före den nu gällande tidsbegränsade lagen¹⁷ innan lagen som förlänger den tillfälliga regleringen träder i kraft. Därför föreslås att lagen som ändrar tillbaka bestämmelserna till den ursprungliga lydelsen ska träda i kraft den 31 december 2019. Detta är dagen innan den nu gällande tidsbegränsade lagen upphör att gälla. Bestämmelserna i lydelsen

¹⁶ Se lagen (2018:1627) om ändring i socialförsäkringsbalken.

¹⁷ Lagen (2018:1627) om ändring i socialförsäkringsbalken.

enligt den lagen ska dock gälla även för garantipension och garantipension till omställningspension som avser den 31 december 2019. Den föreslagna lagen som nu avses ska därmed tillämpas för garantipension och garantipension till omställningspension som avser tid från och med den 1 januari 2020.

Syftet med de föreslagna bestämmelserna om garantipension och garantipension till omställningspension är att den nu gällande tidsbegränsade regleringen ska fortsätta att gälla oförändrad. I och med den ändrade lagtekniska utformningen är det emellertid nödvändigt att ange nya ikraftträdande- och övergångsbestämmelser. Den föreslagna lagen som förlänger den tillfälliga regleringen föreslås träda i kraft den 1 januari 2020, dvs. i direkt anslutning till att den nu gällande tillfälliga lagen upphör att gälla. De övriga ikraftträdande- och övergångsbestämmelserna till lagen (2018:1627) om ändring i socialförsäkringsbalken ska till sitt innehåll gälla även fortsättningsvis. Bestämmelserna måste emellertid anpassas till den ändrade lagtekniska utformningen utan att ändra innehållet i sak. Delar av de föreslagna ikraftträdande- och övergångsbestämmelserna till den föreslagna lagen som nu avses har därför en något annan lydelse än motsvarande bestämmelser till den nu gällande tidsbegränsade lagen.

4.2 Ytterligare fortsatt utbetalning av garantipension till Förenade kungariket

Promemorians förslag: Om avtalet om Förenade kungarikets utträde ur EU träder i kraft, ska rätten till fortsatt utbetalning av garantipension och garantipension till omställningspension enligt 4 § den föreslagna lagen om sociala trygghetsförmåner efter det att Förenade kungariket har lämnat Europeiska unionen fortsätta att gälla till utgången av 2020.

Vissa ändringar i nämnda paragraf vad avser hänvisningar till paragrafer i socialförsäkringsbalken ska då också göras. Ändringarna ska träda i kraft den 1 januari 2020.

Skälen för promemorians förslag: Som en konsekvens av EU-domstolens dom den 7 december 2017 betalas garantipension och garantipension till omställningspension till personer som är bosatta i ett annat land inom EES, bl.a. Förenade kungariket, inte längre ut

med stöd av förordning 883/2004. Sådana utbetalningar görs i dag i enlighet med den tillfälliga reglering i socialförsäkringsbalken som beslutades med anledning av EU-domen.¹⁸ De nämnda förmånerna omfattas därmed inte av den fortsatta exporträtten som möjliggörs genom utträdesavtalet mellan EU och Förenade kungariket.

Efter utträdet ur EU omfattas personer bosatta i Förenade kungariket inte av den tillfälliga regleringen i socialförsäkringsbalken, eftersom denna bara avser personer bosatta i EES och Schweiz. Enligt de förslag som har lämnats i prop. 2018/19:53 ska emellertid garantipension och garantipension till omställningspension fortsätta att betalas ut till personer i Förenade kungariket till utgången av 2019. Tidpunkten har bestämts bl.a. utifrån den gällande tidsmässiga begränsningen av den tillfälliga regleringen i socialförsäkringsbalken. Mot denna bakgrund bör det övervägas om även den tidsmässiga begränsningen enligt förslaget i prop. 2018/19:53 som anges ovan bör utsträckas till utgången av 2020.

Vid en jämförelse mellan de personer som skulle få förmåner utbetalda med stöd av utträdesavtalet och de personer som är bosatta i Förenade kungariket och får garantipension och garantipension till omställningspension hamnar de senare i en sämre position, om utträdesavtalet träder i kraft. Andra förmånstagare än garantipensionärer i Förenade kungariket, t.ex. de som uppbär föräldrapening, skulle då få en längre tidsperiod på sig att ställa om till de nya förutsättningarna efter utträdet. För att personer i Förenade kungariket som uppbär garantipension och garantipension till omställningspension ska få samma möjligheter att överväga, planera och fatta väl avvägda beslut är det av vikt att dessa förmånstagare ges liknande förutsättningar för omställning som de som får förmåner med stöd av utträdesavtalet. Även jämfört med de personer som uppbär garantipension och garantipension till omställningspension och är bosatta i EES och Schweiz hamnar personer bosatta i Förenade kungariket med garantipension och garantipension till omställningspension i en sämre sits. Den förstnämnda gruppen får i och med förslagen i denna promemoria förmånerna utbetalda till utgången av 2020 medan personer som uppbär förmånerna i Förenade kungariket, utifrån förslagen i prop. 2018/19:53, får dem utbetalda till utgången av 2019.

¹⁸ Lagen (2018:1627) om ändring i socialförsäkringsbalken. Se beskrivning i avsnitt 3.1.2.

En förlängning av rätten till utbetalning av garantipension och garantipension till omställningspension enligt den i prop. 2018/19:53 föreslagna regleringen till utgången av 2020 är mot denna bakgrund motiverad. En sådan förlängning ska komma i fråga enbart i det fall utträdesavtalet som har ingåtts mellan EU och Förenade kungariket träder i kraft.

Förslaget till förlängning av den i prop. 2018/19:53 föreslagna bestämmelsen¹⁹ syftar till att skapa en sömlös möjlighet till fortsatt utbetalning av garantipension och garantipension till omställningspension efter utgången av 2019 och innebär att regleringen i sak är oförändrad.²⁰

I 4 § den i prop. 2018/19:53 föreslagna lagen om sociala trygghetsförmåner efter det att Förenade kungariket har lämnat EU görs hänvisningar till vissa paragrafer i 67 och 81 kap. socialförsäkringsbalken, som ska tillämpas vid beräkning av garantipension och garantipension till omställningspension till personer i Förenade kungariket. Som framgår av avsnitt 4.1.1 föreslås en ändrad lagteknisk utformning av den tillfälliga regleringen om fortsatt möjlighet till utbetalning av garantipension och garantipension till omställningspension till personer bosatta i ett annat land inom EES eller i Schweiz. Den föreslagna utformningen innebär bl.a. att vissa bestämmelser bryts ut ur de paragrafer som anges i 4 § lagen om sociala trygghetsförmåner efter det att Förenade kungariket har lämnat EU och förs in i nya paragrafer i socialförsäkringsbalken. De nya paragraferna föreslås träda i kraft den 1 januari 2020.²¹ Om 4 § lagen om sociala trygghetsförmåner efter det att Förenade kungariket har lämnat EU ska fortsätta att gälla oförändrad efter utgången av 2019, ska den även hänvisa till de nya paragraferna. Den ändringen bör träda i kraft samma dag som de nya paragraferna ska träda i kraft, dvs. den 1 januari 2020.

¹⁹ 4 § den föreslagna lagen om sociala trygghetsförmåner efter det att Förenade kungariket har lämnat Europeiska unionen, se prop. 2018/19:53 s. 6.

²⁰ Se prop. 2018/19:53 s. 18 f.

²¹ Se lagförslag i avsnitt 2.2.

5 Konsekvenser

5.1 Finansiella konsekvenser och konsekvenser för individen

Syftet med förslagen i promemorian som gäller ytterligare fortsatt utbetalning av garantipension och garantipension till omställningspension till personer bosatta i ett annat land inom EES eller i Schweiz är att sådana utbetalningar ska kunna göras ytterligare ett år, dvs. till utgången av 2020. Detta i avvaktan på att Garantipensionsutredningen har analyserat konsekvenserna och utrett det behov av förändringar som följer av att garantipension är att anse som en minimiförmån. Förslaget gäller cirka 43 000 personer boende i EES och Schweiz som har eller har rätt till garantipension eller garantipension till omställningspension.

Om förslagen i promemorian inte genomförs, innebär det att utbetalningarna av garantipension och garantipension till omställningspension till personer bosatta i andra EES-länder eller i Schweiz skulle upphöra. Förslaget innebär högre utgifter för statens budget, motsvarande cirka 400 miljoner kronor (2018 års utgiftsnivå inklusive retroaktiva belopp) under 2020.²² För de individer som har rätt till någon av förmånerna och flyttar till eller är bosatta i ett annat medlemsland medför förslaget att de under en förlängd övergångsperiod har rätt att få garantipension, och deras ekonomiska situation är därmed oförändrad fram till utgången av 2020.

Förslaget som gäller ytterligare fortsatt utbetalning av garantipension till Förenade kungariket syftar till att personer som hade rätt att få eller fick garantipension eller garantipension till omställningspension utbetald vid landets utträde ur EU ska fortsätta att få dessa förmåner till utgången av 2020 i stället för till utgången av

²² Notera att denna siffra inkluderar utbetalningar till Förenade kungariket om cirka 20 miljoner kronor.

2019. Förslaget gäller enbart i det fall att det utträdesavtal som EU och Förenade kungariket har ingått träder i kraft. Om detta förslag i promemorian inte genomförs, innebär det att utbetalningarna av garantipension och garantipension till omställningspension till personer bosatta i Förenade kungariket skulle upphöra vid utgången av 2019. Förslaget innebär högre utgifter för statens budget motsvarande cirka 20 miljoner kronor (2018 års utgiftsnivå inklusive retroaktiva belopp) under 2020. För individen innebär förslagen en oförändrad ekonomisk situation fram till år 2020.

5.2 Konsekvenser för Pensionsmyndigheten

Förslagen som gäller ytterligare fortsatt utbetalning av garantipension och garantipension till omställningspension innebär att förhållandena i princip är oförändrade i jämförelse med nuvarande tillämpning, vilket i sig inte leder till ökade administrationskostnader för myndigheten. Eftersom förslagen i promemorian gäller fram till utgången av 2020 så medför det dock att Pensionsmyndigheten behöver inleda arbetet med att informera om de eventuella nya regler som kommer att gälla från och med 2021 och att arbeta med den efterföljande hanteringen av detta. Arbetet bedöms medföra såväl administrativa som ekonomiska konsekvenser för myndigheten. Konsekvenserna följer av att reglerna för utbetalning av garantipension och garantipension till omställningspension i och med EU-domen har ändrats, inte på grund av den förlängning av utbetalningarna som föreslås i denna promemoria.

Förslaget som gäller ytterligare fortsatt utbetalning av garantipension till Förenade kungariket innebär i princip oförändrade förhållanden jämfört med tillämpningen enligt den reglering som föreslås i prop. 2018/19:53. Bestämmelserna innebär att Pensionsmyndigheten inte ska behöva göra nya prövningar av ärenden eller administrera nya ansökningar efter Förenade kungarikets utträde ur EU. I prop. 2018/19:53 gjorde regeringen bedömningen att de nödvändiga förändringarna i handläggningen med anledning av propositionens förslag ryms inom myndighetens anslag. Denna bedömning kvarstår. Det kan noteras att Pensionsmyndigheten i sitt remissvar till förslagen i prop. 2018/19:53 angav att den administration som uppstår vad gäller att kommunicera, besluta och dra in

förmåner bör vara densamma oavsett om den genomförs i samband med utträdesdatumet eller efter den övergångstid som föreslogs i propositionen. Förslaget i denna promemoria innebär en längre tidsram inom vilken Pensionsmyndigheten ges möjlighet att planera för och vidta nödvändiga åtgärder med anledning av att möjligheten att betala ut de ifrågavarande förmånerna till personer i Förenade kungariket upphör.

5.3 Konsekvenser för Sveriges internationella åtaganden

Förslagen i promemorian bedöms vara förenliga med Sveriges internationella åtaganden, exempelvis ratificerade ILO-konventioner. De föreslagna bestämmelserna kommer att tillämpas på alla personer oavsett medborgarskap. Vidare bedöms förslagen vara förenliga med EU-rätten.

5.4 Konsekvenser för jämställdheten

Det är totalt sett fler kvinnor än män som har garantipension och garantipension till omställningspension. Det gäller även för dem som är bosatta i ett annat land än Sverige, även om fördelningen här är jämnare mellan könen, cirka 60 procent kvinnor och 40 procent män. Motsvarande fördelning för Förenade kungariket är cirka 70 procent kvinnor och 30 procent män. Förslagen i promemorian berör därmed i högre grad kvinnor.

5.5 Övriga konsekvenser

Förslagen bedöms inte ha miljökonsekvenser eller några konsekvenser för företagen.

6 Författningskommentar

6.1 Förslaget till lag om ändring i socialförsäkringsbalken

5 kap.

18 §

I paragrafen regleras att den vars rätt till bosättningsbaserade förmåner upphör med hänsyn till bestämmelserna om bosättning eller bestämmelserna om förmåner vid utlandsvistelse ändå, efter ansökan, fortsatt kan få förmånen om det med hänsyn till omständigheterna skulle framstå som uppenbart oskäligt att dra in förmånen. Paragrafen har ändrats till den lydelse som gällde före lagen (2018:1627) om ändring i socialförsäkringsbalken.

67 kap.

16 §

I paragrafen anges vad som avses med inkomstgrundad ålderspension inom ramen för beräkningen av garantipension enligt det aktuella kapitlet. Paragrafen har ändrats till den lydelse som gällde före lagen (2018:1627) om ändring i socialförsäkringsbalken.

17 §

I paragrafen anges vissa förmåner som ska ingå i beräkningsunderlaget för garantipension enligt det aktuella kapitlet. Paragrafen har ändrats till den lydelse som gällde före lagen (2018:1627) om ändring i socialförsäkringsbalken.

81 kap.

9 §

I paragrafen finns vissa grundläggande bestämmelser om beräkningen av garantipension till omställningspension enligt det aktuella kapitlet. Paragrafen har ändrats till den lydelse som gällde före lagen (2018:1627) om ändring i socialförsäkringsbalken.

Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

I den *första punkten* anges att lagen träder i kraft den 31 december 2019.

Enligt den *andra punkten* ska lagen tillämpas för garantipension och garantipension till omställningspension som avser tid från och med den 1 januari 2020.

Enligt den *tredje punkten* ska äldre bestämmelser fortfarande gälla för garantipension och garantipension till omställningspension som avser tid före den 1 januari 2020. Detta innebär att de angivna bestämmelserna i sin lydelse genom lagen (2018:1627) om ändring i socialförsäkringsbalken gäller till utgången av 2019, när den lagen upphör att gälla.

Övervägandena finns i avsnitt 4.1.2.

6.2 Förslaget till lag om ändring i socialförsäkringsbalken

5 kap.

1 §

I paragrafen anges kapitlets innehåll. Paragrafen har ändrats på grund av att det i kapitlet har införts två nya paragrafer, 17 a och 18 a §§.

17 a §

Paragrafen motsvarar 17 a § i dess lydelse genom lagen (2018:1627) om ändring i socialförsäkringsbalken, som upphört att gälla vid utgången av 2019. Författningskommentaren till den paragrafen finns i prop. 2017/18:275 (s. 19).

18 a §

Paragrafen är ny och återspeglar till sitt innehåll den ändring av 18 § som gjordes genom lagen (2018:1627) om ändring i socialförsäkringsbalken. Författningskommentaren till den ändringen finns i prop. 2017/18:275 (s. 19).

67 kap.

16 a §

Paragrafen är ny och motsvarar till sitt innehåll bestämmelsen i 16 § tredje stycket i dess lydelse genom lagen (2018:1627) om ändring i socialförsäkringsbalken. Författningskommentaren till den bestämmelsen finns i prop. 2017/18:275 (s. 19). Orden ”som inte är att likställa med garantipension enligt denna balk” har lagts till på grund av att bestämmelsen har brutits ut från 16 §. Tillägget motsvarar lydelsen av 16 § första stycket andra strecksatsen. Ingen ändring i sak i förhållande till 16 § tredje stycket i dess lydelse 2018:1627 är avsedd.

17 a §

Paragrafen är ny och motsvarar till sitt innehåll bestämmelsen i 17 § andra stycket i dess lydelse genom lagen (2018:1627) om ändring i socialförsäkringsbalken. Författningskommentaren till den bestämmelsen finns i prop. 2017/18:275 (s. 19 f).

81 kap.

9 a §

Paragrafen är ny och motsvarar till sitt innehåll bestämmelsen i 9 § tredje stycket i dess lydelse genom lagen (2018:1627) om ändring i socialförsäkringsbalken. Författningskommentaren till den bestämmelsen finns i prop. 2017/18:275 (s. 20). Orden ”som inte kan likställas med garantipension enligt detta kapitel” har lagts till på grund av att bestämmelsen har brutits ut från 9 §. Tillägget motsvarar lydelsen av 9 § andra stycket. Ingen ändring i sak i förhållande till 9 § tredje stycket i dess lydelse 2018:1627 är avsedd.

Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

Enligt den *första punkten* ska lagen träda i kraft den 1 januari 2020.

Enligt den *andra punkten* ska bestämmelserna i lagen tillämpas för tid från och med den 1 januari 2011. Detta motsvarar till sitt innehåll punkten 2 i ikraftträdande- och övergångsbestämmelserna till lagen (2018:1627) om ändring i socialförsäkringsbalken.

I den *tredje punkten* anges att den som med stöd av punkten 3 i ikraftträdande- och övergångsbestämmelserna till lagen (2018:1627) om ändring i socialförsäkringsbalken har rätt att få garantipension eller garantipension till omställningspension utbetald till sig har fortsatt rätt att få förmånen även om han eller hon inte uppfyller kraven på försäkringstid i 67 eller 81 kap. Det innebär att det som anges i övergångsbestämmelsen till den tidigare lagen även gäller fortsättningsvis.

Enligt den *fjärde punkten* får vid beräkning av garantipension eller garantipension till omställningspension förmånen på grund av tillämpningen av 67 kap. 16, 16 a, 17 eller 17 a § eller 81 kap. 9 eller 9 a § inte beräknas till ett lägre belopp än det belopp med vilket förmånen före den 1 december 2018 har lämnats till den försäkrade. Förmånen får dock beräknas till ett lägre belopp om de belopp som ingår i beräkningsunderlaget ändras. Punkten motsvarar till sitt innehåll punkten 4 i ikraftträdande- och övergångsbestämmelserna till lagen (2018:1627) om ändring i socialförsäkringsbalken.

Författningskommentaren till ikraftträdande- och övergångsbestämmelserna till lagen (2018:1627) om ändring i socialförsäkringsbalken finns i prop. 2017/18:275 (s. 20). Det kan här anmärkas att socialförsäkringsutskottet ändrade det föreslagna ikraftträdandedatumet från den 1 januari 2019 till den 1 december 2018 (se bet. 2018/19:SfU8). Överväganden finns även i avsnitt 4.1.2.

6.3 Förslaget till lag om ändring i socialförsäkringsbalken

5 kap.

1 §

I paragrafen anges kapitlets innehåll. Paragrafen har ändrats på grund av att 17 a och 18 a §§ har upphört att gälla.

Ikraftträdandebestämmelsen

I bestämmelsen anges att lagen träder i kraft den 1 januari 2021. Detta innebär att 5 kap. 17 a och 18 a §§, 67 kap. 16 a och 17 a §§ samt 81 kap. 9 a § socialförsäkringsbalken upphör att gälla vid utgången av 2020. Därefter kan således inte längre garantipension eller garantipension till omställningspension lämnas till personer bosatta i ett annat land inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet eller i Schweiz enligt de angivna bestämmelserna.

6.4 Förslaget till lag om ändring i lagen (2019:000) om sociala trygghetsförmåner efter det att Förenade kungariket har lämnat Europeiska unionen

4 §

I paragrafen regleras rätten till fortsatt utbetalning av garantipension till ålderspension för personer födda 1938 eller senare och garantipension till omställningspension för personer som före den tidpunkt då Förenade kungariket lämnade Europeiska unionen hade rätt att få eller fick sådan förmån utbetald i Förenade kungariket med stöd av 5 kap. 17 a eller 18 § socialförsäkringsbalken. I paragrafen har hänvisningar till 67 kap. 16 a och 17 a §§ och 81 kap. 9 a § socialförsäkringsbalken, om beräkning av nämnda förmåner, förts in. Dessa paragrafer är nya och innehåller bestämmelser som har brutits ut ur de paragrafer som den nu aktuella bestämmelsen hänvisar till.

Ikraftträdandebestämmelsen

Enligt bestämmelsen ska lagen träda i kraft den 1 januari 2020. Det är samma dag som 67 kap. 16 a och 17 a §§ och 81 kap. 9 a § socialförsäkringsbalken träder i kraft (se kommentaren till ikraftträdande- och övergångsbestämmelserna till förslaget till lag om ändring i socialförsäkringsbalken, avsnitt 6.2).

6.5 Förslaget till lag om ändring i lagen (2019:000) om ändring i lagen (2019:000) om sociala trygghetsförmåner efter det att Förenade kungariket har lämnat Europeiska unionen

Lagen har ändrats på så sätt att 4 § lagen (2019:000) om sociala trygghetsförmåner efter det att Förenade kungariket har lämnat Europeiska unionen ska upphöra att gälla vid utgången av 2020, i stället för vid utgången av 2019.